



SKALI

VERKEFNAHEFTI

STÆRÐFRÆÐI FYRIR UNGLINGASTIG

Námshagastofnun
8667

Efnisyfirlit

Verkefnablöð í Skala 1B

Kafli 4

- 1.4.1 Skífurit
- 1.4.2 Hve gamlir eru strákarirnir?
- 1.4.3 Hvaða kast var lengst?
- 1.4.4 Hvar var heitast?

Kafli 5

- 1.5.1 Myndtöluspjöld
- 1.5.2 Hverju lýsir hver stæða?
- 1.5.3 Píramídar
- 1.5.4 Fullyrðingar í algebru
- 1.5.5 Algebruboðhlaup
- 1.5.6 Hvaða jafna á ekki við?
- 1.5.7 Jöfnukeðja
- 1.5.8 Púsl – jöfnur
- 1.5.9 Jöfnur
- 1.5.10 Finndu gildi hvers tákns

Skali 1B
Verkefnahefti

© Gyldendal Norsk Forlag AS 2014

Heiti á frummálinu: Maximum 8 Kopiorginaler

© 2014 Grete Normann Tofteberg, Janneke Tangen, Ingvill Merete Stedøy-Johansen, Bjørnar Alseth
Teikningar: Børre Holth
© 2014 íslensk þýðing og staðfærsla: Hanna Kristín Stefánsdóttir

Ritstjóri íslensku útgáfunnar: Hafdís Finnbogadóttir

Öll réttindi áskilin
1. útgáfa 2014
Námshagnastofnun
Kópavogi

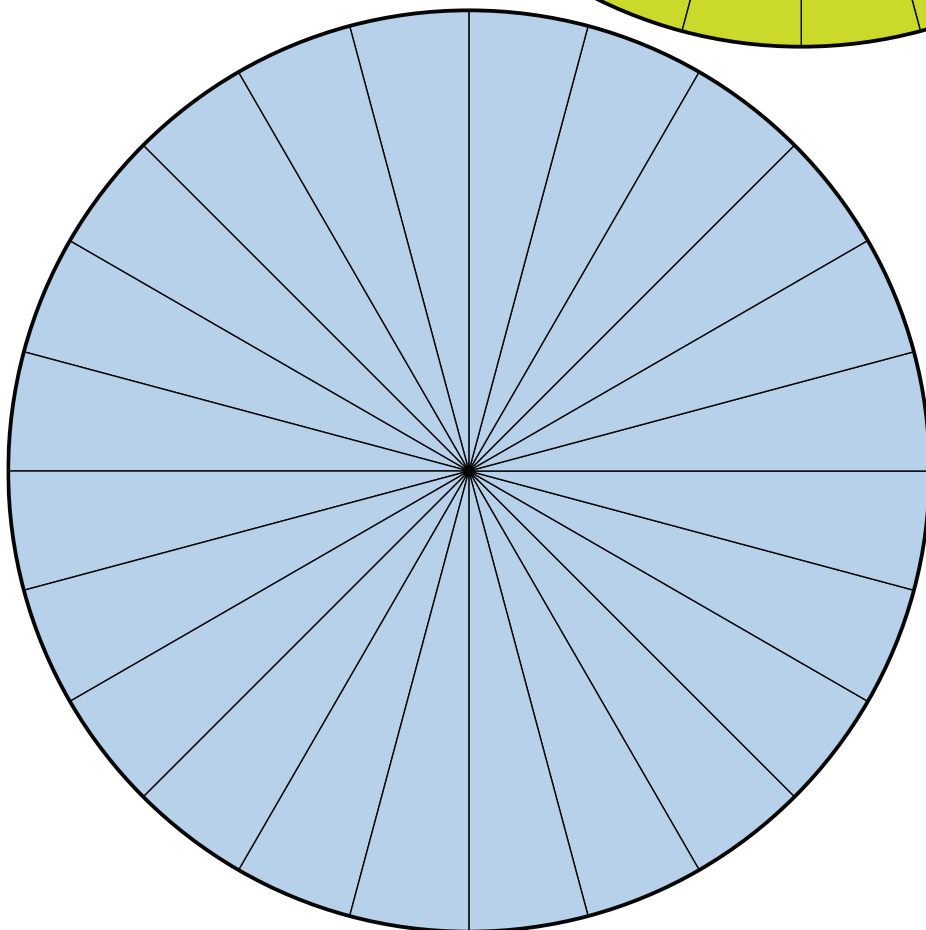
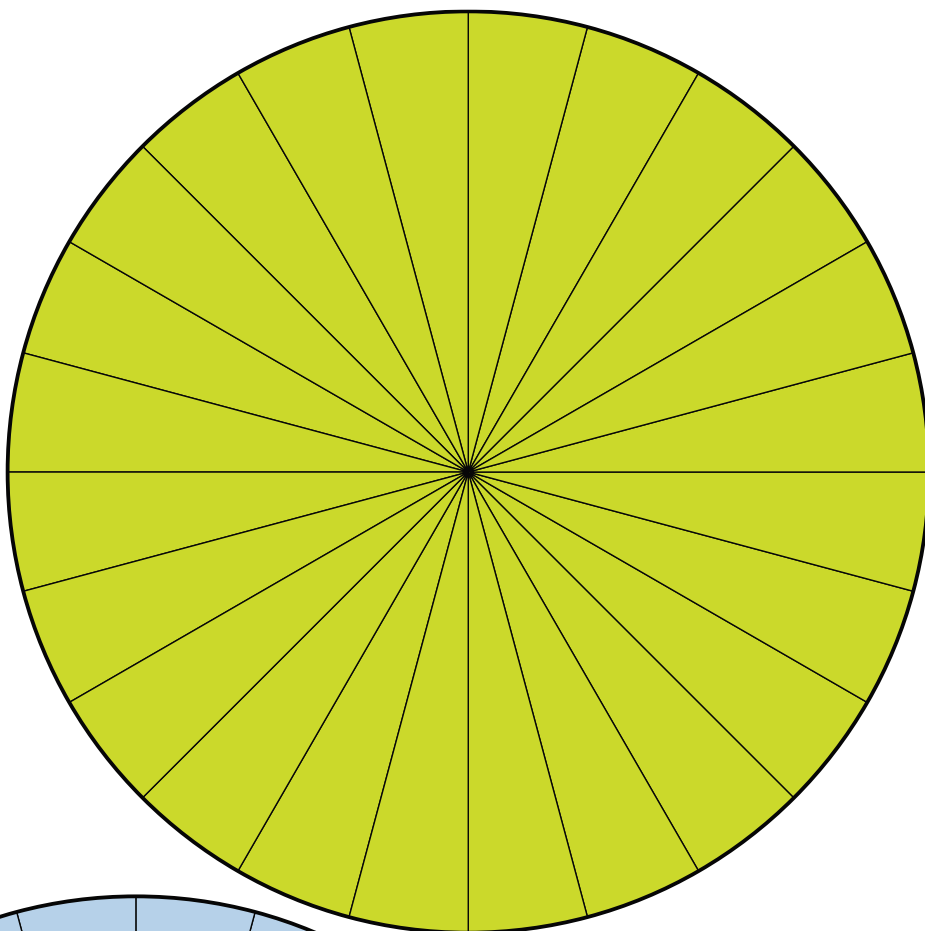
Umbrot: Námshagnastofnun

Verkefnahefti

4. kafli

1.4.1

Skífurit



Hve gamlir eru strákararnir?

Fjórir strákar eru í fjallaferð. Finndu hvað þeir eru gamlir.

| | |
|---|--|
| <p>1A</p> <p>Meðalaldur strákanna fjögurra er 15 ár.</p> | <p>2A</p> <p>Tveir strákanna eru tvíburar.</p> |
| <p>3A</p> <p>Spönnin (mismunur á hæsta og lægsta gildi) er 7 ár.</p> | <p>4A</p> <p>Miðgildi aldurs strákanna er 14,5 ár.</p> |
| <p>5A</p> <p>Tvíburarnir eru yngstir.</p> | <p>6A</p> <p>Aldur tveggja elstu strákanna eru frumtölur.</p> |

Hvaða kast var lengst?

Fimm stelpur keppa um að kasta kúlu.
Finndu hve langt hver stelpa kastaði.

| | |
|---|--|
| <p>1A Stelpurnar kasta að meðaltali 14 metra.</p> | <p>2A Miðgildi kastanna er 14 metrar.</p> |
| <p>3A Spönnin (mismunur á hæsta og lægsta gildi) er 7 metrar.</p> | <p>4A Allir kasta lengra en 10 metra og styttra en 20 metra.</p> |
| <p>5A Það er ekkert tíðasta gildi.</p> | <p>6A Sá besti kastar 4 metrum lengra en sá næstbesti.</p> |

Hvar var heitast?

Fjórir vinir fóru til fjögurra mismunandi staða í fríinu.

Finndu hitastigið á þessum stöðum.

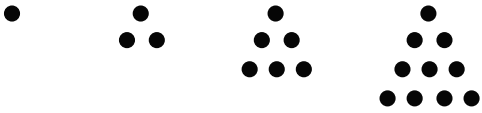
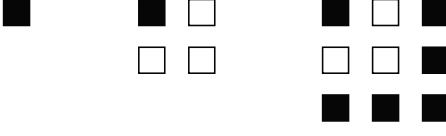
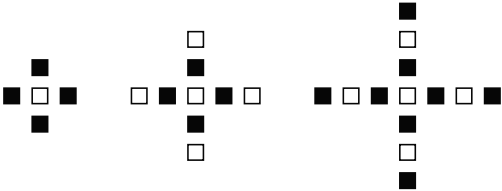
Öll hitastigin eru í heilum gráðum.

| | |
|--|--|
| <p>1A</p> <p>Meðalhitinn á ferðamanna- stöðunum var 3,5 °C</p> | <p>2A</p> <p>Gráðufjöldinn var alls staðar mismunandi sléttar tölur.</p> |
| <p>3A</p> <p>Spönnin (mismunur á hæsta og lægsta gildi) var 12 °C.</p> | <p>4A</p> <p>Miðgildi hitastiganna var 3 °C.</p> |
| <p>5A</p> <p>Á einum stað var hitastigið fyrir neðan 0.</p> | <p>6A</p> <p>Á einum stað var hitastigið nákvæmlega við frostmark.</p> |

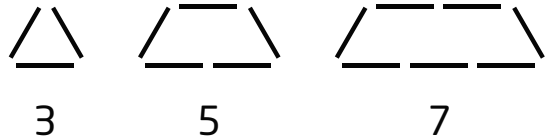
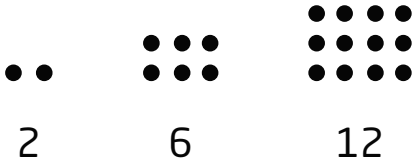
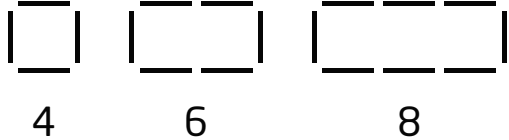
Verkefnahefti

5. kafli

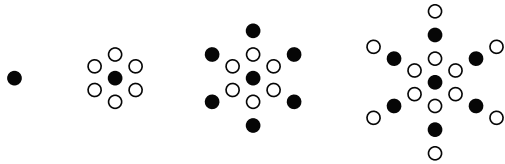
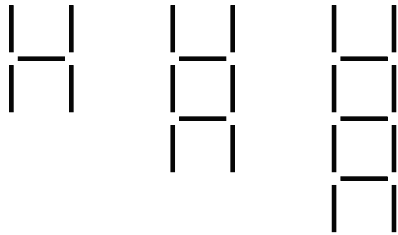
Myndtöluspjöld

| | |
|--|--|
|  <p>1 3 6 10</p> | <p>15</p> |
| $\frac{(1 + n) \cdot n}{2}$ |  <p>1 4 9</p> |
| <p>16</p> | n^2 |
|  <p>5 9 13</p> | <p>17</p> |

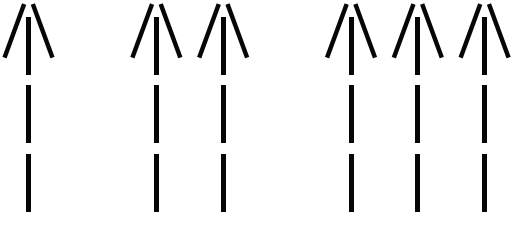
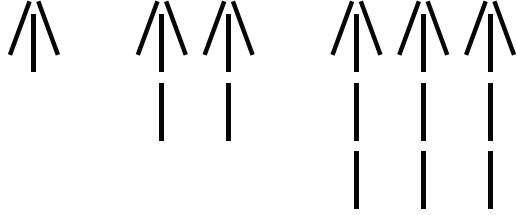

Myndtöluspjöld

| | |
|---|--|
| $1 + 4n$ |  |
| 9 | $2n + 1$ |
|  | 20 |
| $n \cdot (n + 1)$ |  |

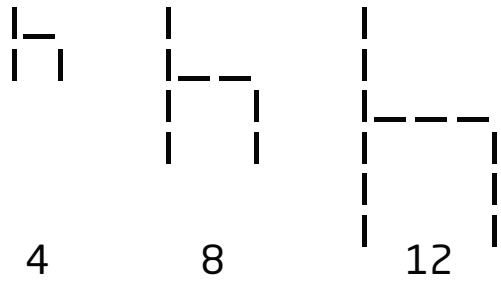


Myndtöluspjöld

| | |
|--|--|
| 10 | $2n + 2$ |
|  <p>1 7 13 19</p> | 25 |
| $6n - 5$ |  <p>5 8 11</p> |
| 14 | $2 + 3n$ |

Myndtöluspjöld

| | |
|--|---|
|  <p>5 10 15</p> | <p>20</p> |
| <p>$5n$</p> |  <p>3 8 15</p> |
| <p>24</p> | <p>$(2 + n) \cdot n$</p> |
|  <p>4 5 6</p> | <p>7</p> |

Myndtöluspjöld

| | |
|---|---|
| $3 + n$ |  <p>4 8 12</p> |
| 16 | $4 \cdot n$ |
|  <p>1 4 10 19</p> | 31 |
| $1 + \frac{3}{2}n \cdot (n - 1)$ |  <p>3 6 9</p> |

Myndtöluspjöld

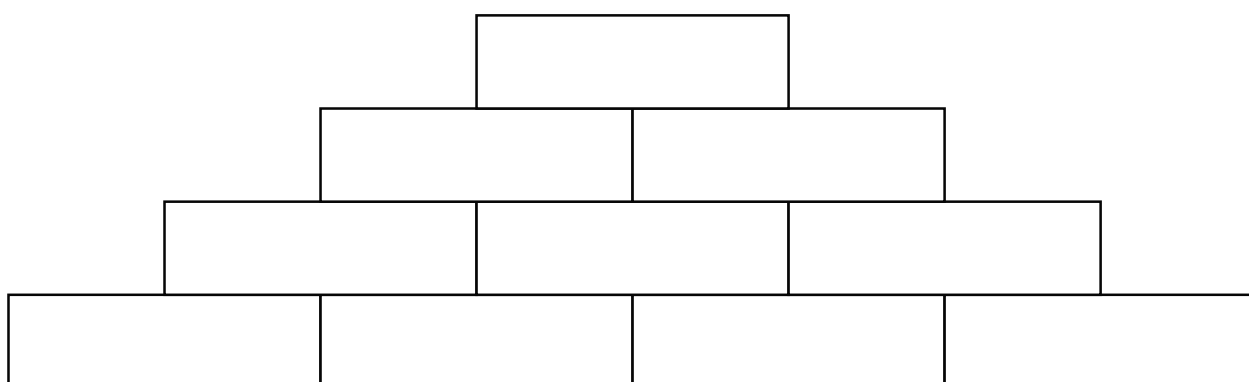
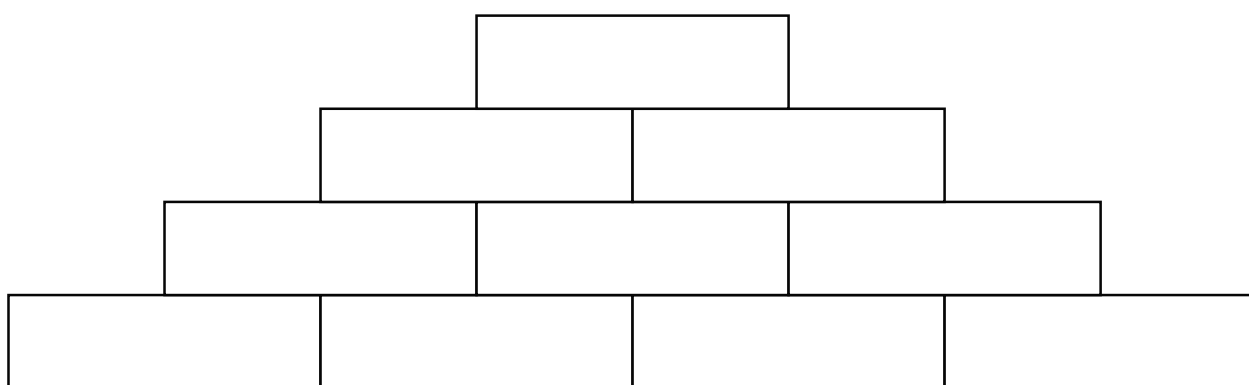
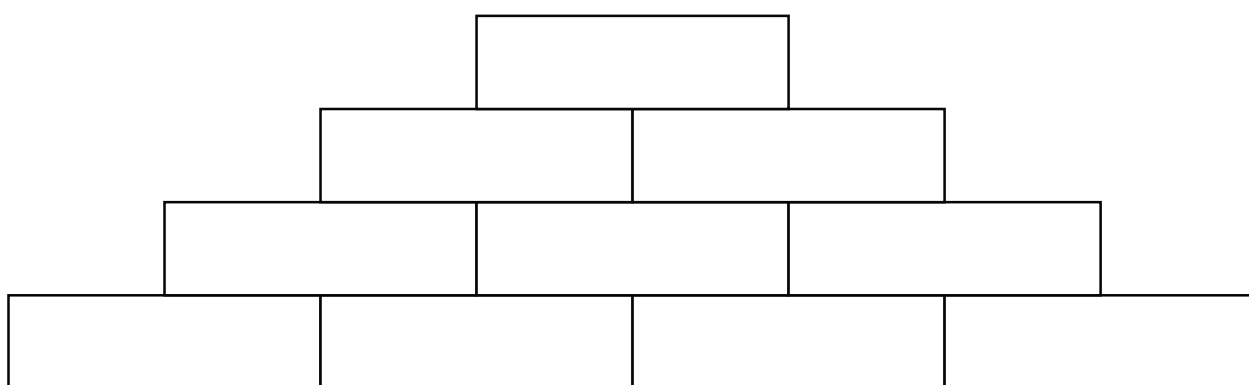
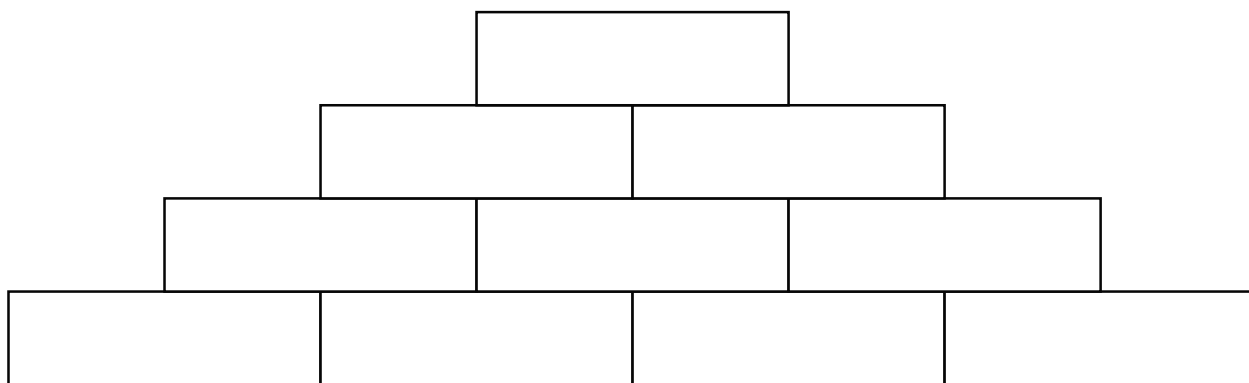
| | |
|------|------|
| 12 | $3n$ |
|------|------|

Hverju lýsir hver stæða?

| | |
|--|-----------------------|
| Hæðarmismunurinn milli Pétur og Páls. | $x - y$ |
| Meðalhæð þriggja vinkvenna. | $\frac{x + y + z}{3}$ |
| Upphæðin eftir þriggja mánaða jafnar tekjur. | $3x$ |
| Mismunur á þyngd pabba og tvöfaldrar þyngdar litla bróður. | $x - 2y$ |
| Kostnaður við kaup á einni appelsínu á 75 kr. og nokkrum plómum sem kosta 20 kr. stykkið. | $75 + 20x$ |
| Verðið á karamellupoka þegar hver karamella kostar 15 kr. | $15x$ |
| Verðið á mann þegar nokkrir unglingar kaupa saman pitsu sem kostar 3000 kr. | $\frac{3000}{x}$ |
| Hvað kostar að kaupa safu í löngu frímínútunum allt skólaárið? | $75x$ |
| Hvað kostar jólatréskrautið ef hver kúla kostar um það bil 500 kr. og annað skraut um það bil 200 kr.? | $500x + 200y$ |
| Aldur manns sem er 15 árum eldri en þú. | $x + 15$ |
| 20% af launum Lísu og Atla. | $\frac{x + y}{5}$ |

1.5.3

Píramídar



Fullyrðingar í algebru

| | |
|--|--|
| $x + y$ er jafnt og xy | $3a + 2a$ = $5a$ |
| $2j + 3g$ getur þýtt tvær stelpur og tveir strákar | x er það sama og y |
| $a^2 \cdot a = a^3$ | $a + b$ = $b + a$ |
| $x^2 + x^2$ er það sama og x^4 | $2a \cdot b$ er það sama og $a \cdot 2b$ |

Algebruboðhlaup

| | | |
|-----------------------|----------------------|--------------------|
| $3(a + 4) - a$ | $6a - (2a + 3)$ | $6a - (a + 1)4$ |
| $a - 2(3 - a)$ | $2a + 3 + 5a - 7$ | $2 - 5(a + 2) + a$ |
| $(1 - 2a)3 + 5a$ | $2(a + 5) - 10$ | $a(3 + a) - a^2$ |
| $(a - 5) - (5 - a)$ | $3a - 2(5 - a) + 6$ | $-a + (6 - a)2$ |
| $3(a + 1) + 2(3 - a)$ | $7a - 5(3 + 2a)$ | $6 - a - 2(3 - a)$ |
| | $4a + (2a - 1)3 - 1$ | |

Algebruboðhlaup

| | | | |
|-----------|----------|-----------|------------|
| $2a + 12$ | $4a - 3$ | $2a - 4$ | a |
| $3a - 6$ | $7a - 4$ | $-4a - 8$ | $10a - 4$ |
| $3 - a$ | $2a$ | $3a$ | $a + 9$ |
| $2a - 10$ | $5a - 4$ | $12 - 3a$ | $-3a - 15$ |

Hvaða jafna á ekki við?

| | |
|------------------|--------------|
| $x + 4 = 7$ | $9 : x = 3$ |
| $2x - 5 = x - 2$ | $12 = x + 8$ |

| | |
|----------------|-----------------|
| $5x = 30$ | $10x - 10 = 30$ |
| $3x + 12 = 30$ | $52 - 2x = 40$ |

| | |
|--------------|-----------------------|
| $2x - 5 = x$ | $15 - 2x = 7$ |
| $3x = 12$ | $\frac{x}{4} + 2 = 3$ |

| | |
|-------------------|------------------|
| $3x - 8 = 2x$ | $24 : x = x - 5$ |
| $3x + 7 = 27 - x$ | $x + 7 = 2x - 1$ |

| | |
|---------------|------------------|
| $6x = 54$ | $2x - 8 = 12$ |
| $2x - 8 = 10$ | $x \cdot x = 81$ |

| | |
|-------------------|----------------------|
| $7x + 6 = 30 + x$ | $\frac{12+x}{4} = 4$ |
| $2x + 3 = 3x - 1$ | $15 : x = 5$ |

| | |
|-------------------|-------------------|
| $9x = x$ | $2x - 2 = 3x - 2$ |
| $7x - 1 = 7x + 1$ | $5x + 6 = 4x + 6$ |

| | |
|-----------------|----------------|
| $3x - 100 = 50$ | $x : 5 = 4$ |
| $100 - 3x = 2x$ | $2x + 10 = 50$ |

Jöfnukeðja

Leystu jöfnurnar. Notaðu gildi breytunnar í hverri jöfnu þegar þú leysir næstu jöfnu. Keðjan er rétt leyst ef breytan **a** fær sama gildi í fyrstu og síðustu jöfnunni.

1 $3a = 18$ $a =$ _____

2 $b + a = 9$ $b =$ _____

3 $5b + 3 = 2c$ $c =$ _____

4 $72 : d = c$ $d =$ _____

5 $d \cdot e = 32$ $e =$ _____

6 $f : e = 7$ $f =$ _____

7 $50 - f = 2g$ $g =$ _____

8 $g + 3h = 26$ $h =$ _____

9 $2h + 3i = 46$ $i =$ _____

10 $24 : i = j$ $j =$ _____

11 $10k - j = 68$ $k =$ _____

12 $\frac{49}{k} + l = 20$ $l =$ _____

13 $3l - 3 = m$ $m =$ _____

14 $\frac{m}{a} = 6$ $a =$ _____

Útreikningar

Púsl – jöfnur

| | |
|----------|---------------------------|
| A | $4x + 5 = 3x + 9$ |
| A | $4x + 5 - 5 = 3x + 9 - 5$ |
| A | $4x = 3x + 4$ |
| A | $4x - 3x = 3x + 4 - 3x$ |
| A | $x = 4$ |

Púsl – jöfnur

| | |
|----------|-------------------------------|
| B | $5x + 3 = 2x - 6$ |
| B | $5x + 3 - 3 = 2x - 6 - 3$ |
| B | $5x = 2x - 9$ |
| B | $5x - 2x = 2x - 9 - 2x$ |
| B | $3x = -9$ |
| B | $\frac{3x}{3} = \frac{-9}{3}$ |
| B | $x = -3$ |

Púsl – jöfnur

| | |
|----------|---|
| C | $\frac{x}{2} + 2x = 10$ |
| C | $\frac{x}{2} \cdot 2 + 2x \cdot 2 = 10 \cdot 2$ |
| C | $x + 4x = 20$ |
| C | $5x = 20$ |
| C | $\frac{5x}{5} = \frac{20}{5}$ |
| C | $x = 4$ |

Púsl – jöfnur

| | |
|----------|--------------------------------|
| D | $2x = 150 - x$ |
| D | $2x + x = 150 - x + x$ |
| D | $3x = 150$ |
| D | $\frac{3x}{3} = \frac{150}{3}$ |
| D | $x = 50$ |

Púsl – jöfnur

| | |
|---|-------------------------------|
| € | $15x - 30 = 10x$ |
| € | $15x - 30 + 30 = 10x + 30$ |
| € | $15x = 10x + 30$ |
| € | $15x - 10x = 10x + 30 - 10x$ |
| € | $5x = 30$ |
| € | $\frac{5x}{5} = \frac{30}{5}$ |
| € | $x = 6$ |

Púsl – jöfnur

| | |
|----------|---------------------------------------|
| F | $\frac{8x}{10} + 3 = 11$ |
| F | $\frac{8x}{10} + 3 - 3 = 11 - 3$ |
| F | $\frac{8x}{10} = 8$ |
| F | $\frac{8x}{10} \cdot 10 = 8 \cdot 10$ |
| F | $8x = 80$ |
| F | $\frac{8x}{8} = \frac{80}{8}$ |
| F | $x = 10$ |

Púsl – jöfnur

| | |
|----------|--------------------------------|
| G | $6y + 6 = 3y - 9$ |
| G | $6y + 6 - 6 = 3y - 9 - 6$ |
| G | $6y = 3y - 9 - 6$ |
| G | $6y = 3y - 15$ |
| G | $6y - 3y = 3y - 15 - 3y$ |
| G | $3y = -15$ |
| G | $\frac{3y}{3} = \frac{-15}{3}$ |
| G | $y = -5$ |

Púsl – jöfnur

| | |
|----------|--------------------------------------|
| H | $5,5y - 1,5 = 4y + 3$ |
| H | $5,5y - 1,5 + 1,5 = 4y + 3 + 1,5$ |
| H | $5,5y = 4y + 4,5$ |
| H | $5,5y - 4y = 4y + 4,5 - 4y$ |
| H | $1,5y = 4,5$ |
| H | $\frac{1,5y}{1,5} = \frac{4,5}{1,5}$ |
| H | $y = 3$ |

Púsl – jöfnur

| | |
|---|----------------------------------|
| I | $y + 7 = 2y - 5$ |
| I | $y + 7 - 7 = 2y - 5 - 7$ |
| I | $y = 2y - 12$ |
| I | $y - 2y = 2y - 12 - 2y$ |
| I | $-y = -12$ |
| I | $\frac{-y}{-1} = \frac{-12}{-1}$ |
| I | $y = 12$ |

Púsl – jöfnur

| | |
|---|---------------------------------|
| J | $2x + 2 = 3x - 2$ |
| J | $2x + 2 - 2 = 3x - 2 - 2$ |
| J | $2x = 3x - 4$ |
| J | $2x - 3x = 3x - 4 - 3x$ |
| J | $-x = -4$ |
| J | $\frac{-x}{-1} = \frac{-4}{-1}$ |
| J | $x = 4$ |

Púsl – jöfnur

| | |
|----------|---|
| K | $\frac{2x}{4} - 1 = -x + 14$ |
| K | $\frac{2x}{4} - 1 + 1 = -x + 14 + 1$ |
| K | $\frac{2x}{4} = -x + 15$ |
| K | $\frac{2x}{4} + x = -x + 15 + x$ |
| K | $\frac{2x}{4} + x = 15$ |
| K | $\frac{2x}{4} \cdot 4 + x \cdot 4 = 15 \cdot 4$ |
| K | $2x + 4x = 60$ |
| K | $6x = 60$ |
| K | $\frac{6x}{6} = \frac{60}{6}$ |
| K | $x = 10$ |

Púsl – jöfnur

| | |
|---|---------------------------------------|
| L | $3,5x + 2,7 = 1,5x - 23$ |
| L | $3,5x + 2,7 - 2,7 = 1,5x - 2,3 - 2,7$ |
| L | $3,5x = 1,5x - 5$ |
| L | $3,5x - 1,5x = 1,5x - 5 - 1,5x$ |
| L | $2x = -5$ |
| L | $\frac{2x}{2} = \frac{-5}{2}$ |
| L | $x = -2,5$ |

Jöfnur

Hve þungur er hver strákur?

Prófaðu að leysa verkefnið með jöfnum.

| | |
|---|---|
| <p>1A</p> <p>Pétur, Páll og Jón eru samtals 155 kg.</p> | <p>2A</p> <p>Pétur er tvöfalt þyngri en Jón.</p> |
| <p>3A</p> <p>Páll er 10 kg léttari en Pétur.</p> | <p>4A</p> <p>Pétur og Jón vega samtals 99 kg.</p> |
| <p>5A</p> <p>Páll og Pétur vega samtals 122 kg.</p> | <p>6A</p> <p>Páll og Jón vega samtals 89 kg.</p> |

Jöfnur

Hve margar krónur á hver stelpnanna fjögurra?
Prófaðu að leysa verkefnið með jöfnum.

| | |
|---|---|
| <p>1B</p> <p>Júlía, Fríða, Elín og Heiða eiga samtals 1330 kr. í buddunum sínum.</p> | <p>2B</p> <p>Fríða á fjórum sinnum meira en Heiða.</p> |
| <p>3B</p> <p>Júlía á 240 kr. meira en Heiða.</p> | <p>4B</p> <p>Elín á 95 kr. minna en Júlía.</p> |
| <p>5B</p> <p>Heiða á minnst af peningum.</p> | <p>6B</p> <p>Fríða á 165 kr. meira en Júlía.</p> |

Jöfnur

Hvað er hver strákanna fjögurra þungur?
Prófaðu að leysa verkefnið með jöfnum.


























| | |
|---|---|
| <p>1C</p> <p>Árni er 85 kg og er jafn þungur og allir synir hans þrír samtals.</p> | <p>2C</p> <p>Friðrik er 15 kg þyngri en Þór.</p> |
| <p>3C</p> <p>Felix er helmingi léttari en Friðrik.</p> | <p>4C</p> <p>Felix er léttastur.</p> |
| <p>5C</p> <p>Þór er 5 kg þyngri en Felix.</p> | <p>6C</p> <p>Tveir þeir léttustu vega samtals 45 kg.</p> |

1.5.10

Finndu gildi hvers tákns

Hvert tákni hefur ákveðið gildi. Summa gildanna í einni röð er sýnd til hægri og summa gildanna í hverjum dálki er sýnd neðst.

Finndu gildi hvers tákns og skráðu summurnar sem vantar.

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|----|
|  |  |  |  |  | |
|  |  |  |  |  | 47 |
|  |  |  |  |  | 50 |
|  |  |  |  |  | |
|  |  |  |  |  | |
| | 36 | 36 | 35 | | |